

INTERVIEWINSTRUCTIE⁵⁶

Waarderend onderzoeken is een manier om te veranderen en te ontwikkelen. Dat doe je in gesprek met elkaar: samen ervaringen uitwisselen, successen delen en praten over wat energie geeft. Zo leer je samen over wat voor jullie waardevol is, en hoe jullie dat eerder hebben bereikt. Een effectieve manier om zo'n gesprek te starten is door een waarderend interview te houden. Met deze interviewinstructie voer je een zinvol waarderend interview.

Het waarderend interview wordt vooral ingezet in de stap **vertellen** van het waarderend onderzoek. Het is een krachtige manier om ervaringen van alle betrokkenen te verzamelen en te delen. Het interview bestaat vaak uit de volgende onderdelen; pas vooral de vragen aan zodat het bevestigend thema erin terugkomt.

- Introduceer het waarderend onderzoek en het bevestigend thema. We onderzoeken wat er te waarderen is. We zijn op zoek naar de momenten dat het bevestigend thema al wél aanwezig is. Probeer aan te sluiten bij de verlangens en behoeftes van de geïnterviewde. Als het goed is, is het bevestigend thema ook belangrijk voor haar!
- De meest gebruikelijke opening van het interview is: 'Vertel me een verhaal ...' Vraag naar een verhaal, een ervaring waar het bevestigend thema ten volle aanwezig was. Afhankelijk van de geïnterviewde kun je vragen naar de beste ervaring of 'gewoon' een goede ervaring. Vraag door zodat er een levendige beschrijving van de ervaring ontstaat. Als het goed is, komt het gevoel van dat moment weer terug. Wat gebeurde er precies? Wie waren erbij? Wat deed jij, en de ander? Wat gebeurde er toen? Wat was het effect? Welk gevoel kreeg je? Eindig met de vraag wat voor de geïnterviewde de kern van dit verhaal is.

Stel daarna verdiepende vragen:

- Welke waarden zijn voor jou belangrijk? Voor jou persoonlijk? En voor de groep of het team? Welke waarden zijn belangrijk voor de organisatie of gemeenschap? Wanneer zie je dat terug? Heeft dat ook met het bevestigend thema te maken?
- Wat geeft energie, inspiratie, leven als je denkt aan het bevestigend thema? Wat raakt je? Welk gevoel krijg je? Op wat voor moment ervaar je die energie? Wat gebeurt er dan?

- Welke wensen en verlangens heb je rond het bevestigend thema? Hoe zou het eruitzien als je wensen uitkomen? Wat wens je anderen toe? Waar hoop je op? Wanneer is dat al (een beetje) aanwezig?
 - Een andere invalshoek om over de toekomst te praten is *future perfect thinking*.⁵⁷ Stel je een moment in de toekomst voor, bijvoorbeeld vandaag een jaar verder. Het is dan goed, ‘gelukt’. Wat is er gebeurd? Hoe gaat het dan nu? Wat hebben jullie gedaan? Wat maakt je trots, dankbaar, tevreden?
- Als je terugblijkt op dit gesprek, op je successen en verlangens: welke eerste stappen zou je zelf al kunnen zetten? Welke concrete wensen heb je voor het waarderend onderzoek?

Bedank de geïnterviewde. Spreek van tevoren af hoe je de opbrengsten vastlegt. Laat bijvoorbeeld de geïnterviewde bij belangrijke vragen drie kernpunten benoemen: de drie belangrijkste thema’s in zijn ervaring, drie wensen voor de toekomst, drie ...

Aandachtspunten voor iedereen die een waarderend gesprek gaat voeren:

- Geef de ander de ruimte om te zeggen wat hij wil.
- Luister nieuwsgierig en aandachtig: wat is de waarde van wat de ander zegt?
- Deel jouw mening en respecteer de mening van de ander.
- Vertel niet wat ‘de waarheid’ is, maar deel jouw persoonlijke ervaringen. Wat heb je meegemaakt? Als je een andere mening hebt, vertel dan een ervaring waaruit die mening blijkt.
- Er hoeft niet één conclusie getrokken te worden. Je kunt wel samen overeenkomsten zoeken. Wat vinden jullie beiden belangrijk?

Uit: Steeneveld, M. (2020). *Appreciative inquiry. Waarderende werkvormen voor trainers, teamcoaches en veranderaars*. Amsterdam: Boom.

Ook beschikbaar als download via www.waarderend-onderzoeken.nl